

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)**

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел.: (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90
E-mail: minregion@minregion.gov.ua, код ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____ від _____

**Народному депутатові України
Колеснікову Д.В.**

Шановний Дмитре Валерійовичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 01.06.2018 № 20929/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 18.05.2018 № 11/10-1639 Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України разом з Міністерством енергетики та вугільної промисловості України та Міністерством соціальної політики України розглянуло Ваш депутатський запит від 17.05.2018 № 20/180 щодо платіжної дисципліни населення з оплати житлово-комунальних послуг, оголошений на засіданні Верховної Ради України 18.05.2018, та повідомляє.

Питання оплати житлово-комунальних послуг є одним із найважливіших питань у житлово-комунальній сфері, що безпосередньо впливає на фінансово-економічний стан підприємств-виконавців послуг та якість послуг, що ними надається, у тому числі населенню. На жаль, протягом багатьох останніх років у цій сфері спостерігається негативна тенденція щодо оплати населенням спожитих житлово-комунальних послуг. І причиною цього є не лише підвищення тарифів, а й низка об'єктивних та суб'єктивних факторів.

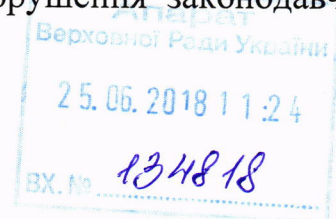
Безперечно, розмір тарифів впливає на розмір плати за житлово-комунальні послуги.

Однак крім тарифів на платіжну дисципліну впливає:

відсутність свідомого ставлення споживачів до необхідності своєчасного та повного здійснення платежів за спожиті послуги,

відсутність відповідальності споживачів за порушення законодавчо встановлених термінів оплати послуг.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
№7/10-6091 від 18.06.2018

232855

За даними Державної служби статистики України, заборгованість населення за спожиті житлово-комунальні послуги (без електроенергії) по підприємствах усіх форм власності станом на 01.05.2018 становила **33,97 млрд. гривень** (станом на 01.01.2018 – 28,84 млрд.грн.), в тому числі за видами послуг:

- постачання природного газу – 14 852,8 млн.грн. (або 44% від загальної суми заборгованості)
- централізоване опалення та гаряче водопостачання – 13 326,4 млн.грн. (або 39% від загальної суми заборгованості);
- водопостачання та водовідведення – 1 910,0 млн.грн. (або 6% від загальної суми заборгованості);
- утримання будинків та прибудинкової території – 3 438,6 млн.грн. (або 10% від загальної суми заборгованості);
- вивезення побутових відходів – 437,4 млн.грн. (або 1% від загальної суми заборгованості).

Рівень розрахунків населення за спожиті житлово-комунальні послуги за січень-квітень 2018 рік становив 86,0%. Порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він зменшився на 2,1% (за 2017 рік – 88,1%).

При цьому у розрізі послуг рівень розрахунків спостерігався:

- постачання природного газу – 83,2% (порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він збільшився на 2,3% (за 2017 рік – 80,9%);
- централізоване опалення та гаряче водопостачання – 87,5% (порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він зменшився на 6,9% (за 2017 рік – 94,4%);
- водопостачання та водовідведення – 94,6% (порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він зменшився на 1,9% (за 2017 рік – 96,5%);
- утримання будинків та прибудинкової території – 89,0% (порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він зменшився на 4,9% (за 2017 рік – 93,9%);
- вивіз побутових відходів – 90,9% (порівняно з рівнем розрахунків за 2017 рік він зменшився на 3,2% (за 2017 рік – 94,1%).

Серед регіонів найвищий рівень оплати за житлово-комунальні послуги станом на 01.05.2018 спостерігався у Тернопільській області (101,9%), м. Києві (101,2%) та Житомирській області (100,8%), найнижчий – у Луганській (60,7%), Донецькій (73,8%), Дніпропетровській (75,2%) та Харківській (75,2%) областях.

Найбільші обсяги заборгованості населення станом на 01.05.2018 мали:

- Дніпропетровська область – 5 417,6 млн.грн.;
- Харківська область – 5 208,7 млн.грн.;
- м. Київ – 4 151,8 млн. гривень.

Водночас, за інформацією Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, заборгованість населення за спожиту електроенергію станом на 01.06.2018 становила 4 923,6 млн. гривень. Рівень оплати - 99,9%.

Як показує аналіз статичних даних, рівень оплати в кожному окремому регіоні (населеному пункті) залежить, в першу чергу, від правильної, виваженої організаційної роботи з населенням місцевих органів влади та виконавців житлово-комунальних послуг.

Для прикладу. Останнім часом великі борги населення за спожиті житлово-комунальні послуги спостерігаються у м. Києві.

При цьому дані Держстату свідчать, що найбільша середня заробітна плата у квітні 2018 року – це заробітна плата саме у м. Києві – 13 150 грн. (при середній заробітній платі по Україні – 8 480 грн.).

В той же час у Кіровоградській області середня заробітна плата у квітні 2018 року становила 6 834 грн., при цьому заборгованість населення за житлово-комунальні послуги одна з найменших по Україні – 171,7 млн. гривень.

З метою зменшення заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги Мінрегіоном на постійній основі ведеться робота з обласними та Київською міською державними адміністраціями, підприємствами галузі (порушуються питання під час проведення селекторних нарад, надаються відповідні завдання, проводиться щомісячний моніторинг заборгованості населення з оплати житлово-комунальних послуг в розрізі регіонів, тощо).

Зокрема, за результатами розширеної наради, проведеної під головуванням заступника Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Кругляка Е.Б. 18 квітня 2018 року з питань підсумків проходження опалювального сезону 2017/18 року, підготовки та виконання планів заходів до опалювального сезону 2018/19 року та шляхів вирішення проблемних питань за участю заступників голів обласних, Київської міської державних адміністрацій, до компетенції яких належать зазначені питання, компетентних представників центральних органів виконавчої влади, асоціацій, керівників структурних підрозділів житлово-комунального господарства, керівників теплопостачальних підприємств, було надано доручення керівникам обласних та Київської міської державних адміністрацій разом з керівниками органів місцевого самоврядування здійснити аналіз заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні та вжити заходів щодо покращення стану розрахунків населення за ці послуги.

Крім того, Мінрегіон неодноразово звертався до обласних, Київської міської державних адміністрацій з проханням забезпечити проведення роз'яснювальної роботи з населенням щодо здійснення вчасної та в повному обсязі оплати з отриманих послуг, необхідності оформлення субсидій, укладання договорів про реструктуризацію заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг, а також проведення претензійно-позовної роботи зі злісними неплатниками.

Також на платіжну дисципліну досить сильно впливає відсутність ефективних засобів впливу на боржників.

Наразі пеня за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги не нараховується виконавцями відповідних послуг.

Звернення підприємства до суду фактично є єдиним засобом впливу на боржників.

Говорячи про підвищення тарифів, слід зазначити, що тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі.

Зміни вартості природного газу, електричної енергії призводять до об'єктивної необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та постачання холодної/гарячої води для населення, адже у структурі собівартості послуг з теплопостачання енергоносії займають до 80%, водопостачання і водовідведення – до 30%.

Крім того, зміна розміру мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів, комплектуючих також призводить до збільшення вартості житлово-комунальних послуг.

Зокрема, за останні три роки мінімальна заробітна плата зросла в три рази, або на 2 505 грн. (на 01.01.2015 – 1 218 грн., на 01.01.2018 – 3 723 грн.).

Надання споживачам послуг за тарифами, які не відшкодовують фактичних витрат підприємств, призводить до обмеженості коштів підприємств для здійснення розрахунків за спожиті енергоносії, виплати заробітної плати працівникам, сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету.

Як наслідок, погіршується фінансово-економічний стан підприємств, знижується якість послуг, зростає соціальне невдоволення у суспільстві.

До відома: за даними галузевої статистичної звітності, збитки підприємств житлово-комунального господарства за січень-квітень 2018 року складають **2,3 млрд. гривень**, в тому числі збитки підприємств комунальної теплоенергетики – 1,4 млрд. грн. та водопровідно-каналізаційного господарства – 0,5 млрд. гривень.

При цьому згідно з частиною другою статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку.

Виходячи з положень частини сьомої статті 31 Закону центральні органи виконавчої влади, національні комісії, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, несуть відповідальність за наслідки встановлення або регулювання цін/тарифів, що змінюються ними відповідно до їхніх повноважень.

Тому на сьогодні в Україні першочерговим завданням є уповільнення зростання тарифів на житлово-комунальні послуги завдяки впровадженню енергозберігаючих технологій та підвищенню ефективності управління підприємствами житлово-комунального господарства.

Разом з тим, розуміючи складність ситуації в умовах підвищення тарифів, Урядом передбачено низку заходів, які спрямовані на посилення соціального захисту населення.

Головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш уразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій, яка гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

Відповідно до Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 № 329), субсидії призначаються в розмірі різниці між вартістю житлово-комунальних послуг у межах соціальних нормативів користування послугами та обсягом визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

Розмір обов'язкового відсотка платежу за житлово-комунальні послуги для отримувачів субсидій визначається згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1156 «Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії».

Вказаною постановою Кабінету Міністрів України передбачено, що з 01.10.2014 обов'язкова частина платежу для кожної сім'ї залежить від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу і визначається індивідуально за єдиною формулою. Чим менші доходи, тим меншим є відсоток обов'язкової плати за житлово-комунальні послуги.

З повагою
Перший заступник Міністра

В. Негода